

המקום & Talmud-online.nl

Parashat Miketz מִקֵּץ

Dec 28 2024 / 28 Kislev 5785.

Bereshiet (Genesis) 41:1-44:17

De Gevangenschap

De Parashat begint met een uitspraak die toch enigszins vreemd aandoet “aan het einde van twee jaar” (“וַיְהִי, מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים”). Jozef werd gestraft met tien jaar gevangenisstraf toen hij 18 was, één jaar voor elk van zijn zonden tegen zijn tien broers en nog eens twee jaar omdat hij een man (de bakker) vertrouwde en niet HaShem. Jozefs straf om nog eens twee jaar in de gevangenis te blijven, was te danken aan twee woorden, “herinner mij” (“אֶם-זָכַרְתִּנִּי”) Bereshiet (Gen) 40:14 vroeg hij aan een Egyptenaar. De profeet Yermiyahu (Jeremia) 17:5 schreef: "vervloekt is de man die op de mens vertrouwt" ("כִּי אָמַר יְהוָה, אָרוּר הַגֹּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּאָדָם"). Jozef stelde zijn vertrouwen in de mens en bracht helaas hierdoor een vloek over zichzelf. We moeten hier van deze straf leren dat HaShem verwacht dat we rechtstreeks tot Hem bidden en Hem vragen om onze pijn van "gebondenheid" in ons leven te verlichten, omdat we "pijn" over onszelf brengen door onze daden en het niet vervullen van ons ware doel.

Onze wijzen leggen uit dat het 12 jaar duurt om onze slechte eigenschappen te ‘herstellen’, zoals Lashon Ha’arah. Jozef bereikte deze Tikkun (herstel) terwijl hij 12 jaar in een Egyptische gevangenis zat. We zouden nooit op mensen moeten rekenen om onze pijn te “verzachten”, want dat is alleen in HaShems handen. Onze wijzen zeggen dat zelfs wanneer je een “grote” rabbijn om zegeningen vraagt, je de rabbijn moet vragen om HaShem om zulke zegeningen te vragen. Een echte rabbijn is een kanaal dat HaShem met de aarde verbindt en ons allemaal zegeningen biedt, net zoals Jozef dat zou doen toen hij de heerser van Egypte was. We leren dat uit het vers (Jeremia 17:7): “Gezegend is de man die op HaShem vertrouwt, en HaShem zal hem beschermen”.

Binnen “Miketz Shenatyim Yamim Cholem” (“מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים; וּפְרֵעָה הַלֵּם”), wat betekent dat Farao aan het einde van twee volle jaren een droom had, leren we over een profetie. De afkorting van deze woorden spelt het woord “Meshicho” (“מְשִׁיחוֹ”),

המקום & Talmud-online.nl

wat erop duidt dat Jozefs nakomelingen “Meshicho” zullen zijn. Aan het einde van de “droom” zal de Mashiach komen, zoals er staat Tehilim (psalm)126:2: “Toen HaShem degenen die naar Sion terugkeerden, terugbracht, waren we als in een droom”. De Zohar zegt dat wanneer de Torah “Yamim יָמִים” (dagen) schrijft terwijl er over jaren wordt gesproken, dit 2000 jaar vertegenwoordigt. Hiermee wordt verwezen naar het feit dat aan het einde van deze 2000 jaar de ware verlossing van Mashiach zal plaatsvinden.

Belangrijk is het ook om hier te vermelden is dat we deze parasha meestal ook lezen op hetzelfde moment van Chanoeka, maar waarom? Dus moet het zo zijn dat we hier ook iets leren over het wonder van Chanoeka met betrekking op de dromen van de farao. Chanoeka was zoals we weten een wonderbaarlijke militaire overwinning, een kleine groep rechtvaardige Sanhedrin-leden (Chashmonaiem) versloegen het machtige Griekse leger. We kunnen dan het volgende leren uit het vierde vers: “En die koeien, lelijk van aanzien, en dun van vlees (de Joden), aten op die zeven koeien, schoon van aanzien en vet (Grieken). Toen ontwaakte Farao. We merken echter ook op dat we in elk einde van de parasha (in de Chumash) het aantal verzen zien, maar in onze parasha zien we zowel het aantal verzen als het aantal woorden. Het aantal woorden is 2025. Ook dit is een hint over Chanoeka, aangezien we acht “נר” “Ner” (kaarsen) aansteken en vierden op de 25e van Kislev. Het woord Ner in numerieke waarde is 250, en aangezien er acht zijn, is het gelijk aan 2000, aangezien we het vieren op de 25e, vandaar het totale aantal van 2025. Maar dit is niet het enigste zou u zich niet afvragen net zoals ik, of 2025 dan het jaar zal zijn waarop we het allergrootste wonder ooit gaan zien de komst van Mashiach.

Aan de vooravond van Rosj Hasjana verordent HaShem aan alle naties hun lot in alle aspecten van het leven. De nacht ervoor droomde Farao terwijl hij in de rivier stond en niet op de oevers, omdat hij geloofde dat hij de god van de Nijl was. Hij vertelde de Egyptenaren dat hij god was en dat hij de Nijl schiep en regeerde. Dat was zijn ondergang toen de Nijl in bloed veranderde en zijn koningschap werd vernietigd, omdat er geen andere God is (en nooit zal zijn) dan HaShem.

המקום & Talmud-online.nl

Gewekt door twee onverklaarbare, een beetje enge en vreemde dromen, zoekt Farao hulp en verduidelijking bij zijn adviseurs. Als we het vers zorgvuldig lezen, zien we dat hij slechts door één droom werd gewekt, zoals er staat "Chalom" ("חלום" - één droom). De Torah schrijft dat hij wakker werd en merkte dat het een droom was, verwijzend naar de tweede, maar niet naar de eerste droom. De reden is dat het in één droom natuurlijk lijkt dat koeien een mond hebben en deze gebruiken om te eten, in tegenstelling tot de tweede droom waarin de planten een mond hadden, wat erg vreemd was. Zijn eerste droom van zeven goede en vette knappe koeien die van de rivier de Nijl naar de oevers van de rivier kwamen om te grazen, gevolgd door een andere set van zeven magere koeien die omhoog kwamen en die de vette koeien opaten. In zijn tweede droom groeien er zeven gezonde en goede volle schoven "korenaren" maïs op één stengel, en de zeven dunne "korenaren", maïs groeien en eten die zeven goed gegroeide "korenaren". Deze droom over de schoven is feitelijk een soort herhaling van de droom die Jozef in het verleden met zijn broers had.

Farao gaf zijn dienaren opdracht om Jozef te bevrijden en hem naar het paleis te brengen. Jozef wordt "gehaast", "schoongemaakt" en voor de Farao gebracht. Het is belangrijk om te vermelden dat de Torah alleen naar Farao verwijst als "koning van Egypte" wanneer hij Jozef ontmoet. Dit is al verwijzend naar Jozefs grootheid omdat hij het hele land en de wereld zal beïnvloeden. Alle andere keren dat de Torah over Farao spreekt, wordt hij dan ook alleen maar Farao genoemd zonder de titel koning. Jozefs extra twee jaar in de gevangenis stelden hem in staat om onderkoning te worden van de koning van Egypte, aangezien hij zijn straf voltooide. Als hij eerder was vrijgekomen dan deze exacte tijd van Farao's dromen, zou hij alleen bekend staan als een droomtolk en niets anders. Het is het jaar 2230 als Jozef wordt vrijgelaten uit de gevangenis op Rosh Hashanah en hij wordt die avond onderkoning. Jozef is nu dertig jaar jong, Jaakov is honderdtwintig en Jitschak is honderdtachtig jaar oud.

Farao vertelde Jozef over zijn dromen, en hoe niemand in zijn koninkrijk ze kon oplossen/ uitleggen. Jozef antwoordde nederig dat zijn vermogen om de dromen te

המקום & Talmud-online.nl

interpreteren van HaShem komt, zoals de Torah schrijft "אֱלֹהִים, יַעֲנֵה אֶת-שְׁלוֹם פַּרְעֹה" (elohiem ya-a-ne et sh'lom Paroh). Deze nederige verklaring van Jozef is de "Teshuvah" ("תשובה" berouw) die hij doet vanwege het feit dat hij de wijnboer vroeg om "hem te herinneren" in plaats van HaShem om hulp te vragen. Farao begon Jozef over zijn twee dromen te vertellen. Farao wilde echter zien of Jozef echt geleid werd door HaShems Goddelijke interpretatie, dus sloeg hij een detail van de vette koeien over, om hem te testen. Jozef begreep de diepe profetie van elke droom en hun conclusies, omdat het twee dezelfde oplossingen waren. Hij vertelde Farao dat zijn beschrijving van de koeien onjuist was, en Farao begreep Jozefs goddelijke vermogen om de dromen op te lossen. Jozef legde Farao zijn dromen uit en gaf de oplossing, zeggende dat er zeven jaren van overvloed zouden zijn, gevolgd door zeven jaren van hongersnood.

Hoewel Jozef niet werd gevraagd om oplossingen te bieden, maar alleen de interpretatie, ging hij nog verder dan alle Egyptische adviseurs van Farao en adviseerde hem om zich voor te bereiden op de zeven jaar hongersnood. Geleid door HaShem sprak Jozef met volledige kennis over het bewaren van dergelijke granen gedurende zeven jaar, en Farao was zeer onder de indruk en tevreden met Jozefs begeleiding. Jozef voorzag Farao van alle oplossingen die nodig waren om de hongersnood in Egypte en daarbuiten te weerstaan.

Volgens Kabbalah bevatten de dromen van de farao, die uiteindelijk leidden tot de ballingschap van onze voorvaderen, het motief van tegenstrijdigheid, het symbool van ballingschap, wanneer de "jaren van overvloed" en liefde voor HaShem zij aan zij staan met de "jaren van hongersnood" en spirituele zwakte. Zoals we ook helaas vandaag de dag in onze wereld zien, ook nu is er extreme rijkdom naast extreme armoede.

De adviseurs van de farao maakten bezwaar tegen de aanstelling van Jozef en probeerden de farao ervan te weerhouden dit te doen. Ze zeiden dat Jozef een slaaf was die voor slechts twintig zilverstukken was verkocht. Ze probeerden op alle

המקום & Talmud-online.nl

mogelijke manieren de onvermijdelijke uitkomst te vermijden dat Jozef over hen zou regeren. De farao vertelde zijn adviseurs dat Jozef uit een welgestelde familie kwam en dat hij geen slaaf was, omdat hij te "mooi" en te slim was om er een te zijn. De farao verklaarde ook dat Jozef negenenzestig talen sprak met een goddelijke gestalte, wat in feite betekende dat hij een man van koninklijken bloede was (uiteindelijk zou Jozef zeventig talen spreken). De adviseurs wilden een bewijs van Jozefs gesproken kennis van deze talen. Diezelfde nacht kwam de engel Gabriël naar Jozef en leerde hem alle zeventig talen, hij voegde de letter "Hei" ("ה" van HaShem) toe aan zijn naam "Jehosef" ("יהוסף") zodat hij zich alle zeventig talen kon herinneren. Voordat Farao's adviseurs Jozef de volgende ochtend testten, testte Farao hem en Jozef kende zeventig talen, één taal meer dan de negenenzestig die Farao kende. De zeventigste taal die Jozef kende was Hebreeuws, wat Farao niet verstond. Farao liet Jozef een eed afleggen om er nooit iemand over te vertellen en zeker niet aan Farao's adviseurs. In die tijd werd het koningschap toegekend aan degene die het hoogste aantal talen kon spreken, en Farao was bang om zijn koningschap te verliezen.

We leren hier dat HaShem (zijn engel Gabriël) Jozef alle talen leerde, we zien dit in Tehilim 81:6, waar staat בצאתו על ארץ מצרים, שפת לא ידעתי אשמע, עדות ביהוסף שמו, (edoot bi-Y'hosef samo b'tzeto al eretz Mitzrayim s'fat lo yada ati eshma) We zien hier staan over Jozef dat hij dergelijke talen nog nooit heeft gehoord. De engel van HaShem “plantte” het in Jozef als getuigenis, toen Hij uittrok om het land Egypte te regeren.

De Torah schrijft ook dat Jaakov “zag” dat Egypte overvloedig was en hij begreep dat HaShems hand hierin aanwezig moest zijn. Jaakov verloor zijn vermogen om de profetie te zien, maar hij hoopte wel dat Jozef nog leefde. Meestal laat HaShem ons een overleden persoon een soort van vergeten na een “korte” periode (meestal een jaar), maar aangezien het hier tweeëntwintig jaar geleden is en Jozef nog leefde, kon Jaakov hem nooit echt vergeten. Jaakov vroeg aan zijn zonen, waarom blijven jullie in Kanaän in plaats van naar Egypte te gaan om voedsel te halen, zoals we zien in 42:1 “לָמָּה תִּתְּרָאוּ” lama titra oe, wat ook betekent “waarom ben je bang”. De broers

המקום & Talmud-online.nl

probeerden de afdaling naar Egypte te verlengen omdat ze “wisten” dat alles gebeurde vanwege wat ze Jozef hadden aangedaan, die waarschijnlijk in Egypte terecht was gekomen. Ze wisten dat ze gestraft zouden worden voor wat ze hadden gedaan. Jaakov stuurde tien van zijn zonen naar Egypte om voedsel te halen, hij stuurde Benjamin echter niet. Jaakov gaf zijn zonen de opdracht om ieder apart van elkaar tien verschillende toegangspunten Egypte binnen te gaan. Een reden hiervan was dat de Egyptenaren niet zouden denken dat ze oorlog uitlokten en het land aan het inspecteren waren. De broers waren allemaal sterke militaire leiders, rechtvaardige en wijze mannen; ze hoopten ook Jozef te vinden en hem terug te brengen terwijl ze "het land inspecteerden". Ze dachten dat Jozef op de markt of elders in het land Egypte te vinden zou zijn, omdat hij aan handelaren was verkocht.

Jaakov zei tegen zijn zonen om “daarheen te gaan” (vers 42:2); “שמה רדו” “Redu Shama”. De woorden “daarheen gaan”, zijn een duidelijke indicatie en een hint van de ballingschap en de verlossings-prophetie. De numerieke waarde van het woord “Redu” (“רדו”) is n.l 210, het aantal jaren dat Bnei-Yisrael in ballingschap zou zijn in Egypte. Het woord “Shama” (“שמה”) verwijst naar de verlossing, omdat het dezelfde letters heeft als Moshe (“משה”), die hen uiteindelijk uit Egypte zal leiden.

Op het moment dat Jozef zijn broers zag, beschuldigde hij hen ervan spionnen te zijn die het land kwamen onderzoeken op zwakke punten en om vervolgens aan te vallen, zoals de Torah schrijft, “om de naaktheid te zien van het land waar je naartoe kwam.” (42:9) “אַתֶּם, לְרֹאוֹת אֶת-עֲרוֹת הָאָרֶץ בְּאַתֶּם” – spionnen), verwees Jozef zijn broers ook naar iets anders. Het acroniem van het woord “Meraglim” (“מְרַגְלִים”) heeft een geheime boodschap die Jozef aan zijn broers vertelde: “MeRachel Ganavetem LaYishmaelim Yosef MaChartem” “מֵרַחֵל-גַּל-י-ם: מֵרַחֵל” “גַּנְבַתֶּם לִישְׁמַעֵלִים יוֹסֵף מֵרַחֵל” Dat betekent zoveel als; dat je Jozef van Rachel hebt gestolen en aan de Jismaëlieten hebt verkocht.

Door dit tegen zijn broers te zeggen "jullie zijn spionnen" (מְרַגְלִים אַתֶּם), hintte Jozef ook naar de profetie van de spionnen (in Parashat Shelach) in de Torah, die 212 jaar

המקום & Talmud-online.nl

vanaf dit punt zal gaan plaatsvinden. Zoals we weten zullen de stamhoofden zondigen door de "zonde van de spionnen" en zullen ze allemaal worden gestraft met 40 jaar, in de woestijn zullen ze de dood vinden waardoor ze geen toegang krijgen tot het land Israël. Dit zijn dezelfde zielen n.l de broers van Jozef die later zullen worden gereïncarneerd in de 10 spionnen en uiteindelijk zullen betalen voor hun zonde door het verkopen van Jozef aan slavernij. Dit alles van deze Parasha moet ons toch behoorlijk aan het denken zetten.

Jaäcov Noorland talmid van Rabbi J. de Leeuwe

ha-makom.eu